

Varmu todistus, että muu pyörii. Ainaklu se on tehnyt yhden keikkauksen.

Muotihulluus

Kirj. Henry Asheli

Tässä joku aika sitten pidettiin New Yorkissa, Carnegieen haalissa, muotinäytely, joka lienee ollut loistavin, yleisin ja monipuolisin kaikista entisistä samallaisista näyttelyistä. Päätäten siitä mielenkiinnosta millä amerikalainen yleisö seurasi sitä ja keskusteli siitä vielä monta viikkoa jälkeekin päin, lienee "Säkenien" lukijoille tervetullut pieni selostus tästä näyttelystä.

Aikasin jo, paljon ennen näytelmän alkua, tunkeili haalin edustalla kaikellaista väkeä. Siinä oli kerjäläisiä ja miljoneerejä, näyttelijöitä ja tavallisia ihmisiä, sanomalehtikirjottajia, taiteilijoita y. m. Maailman kuuluisimmat näyttelijät olivat erityisinä vetokortteina. Mary Pickford, kallispalkkaisin näyttelijätär maailmassa oli myymässä ohjelmia. Samoin myivät siellä ohjelmia sellaiset näyttämötähdet kuin Lillian Russel, May Irving ja monet muut. Ja näillä ohjelmilla ei ollut mitään vakituista hintaa, vaan sai niistä maksaa niin paljon kuin vain il-

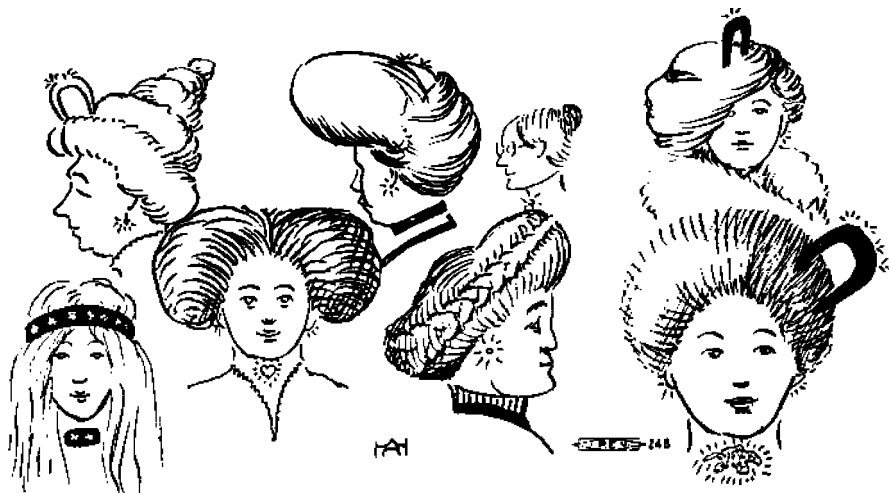
kesi. Jotkut miesparat maksoivat niistä kuuleman mukaan viisikin dollaria ja taas toiset kylmäverisimmät saivat kymmenellä sentillä. Tämän ohjelman alkulehdelle oli kyhätty "muotihengelle" omistettu pala, jossa muun muassa sanotaan seuraavaa:

... "Muotihenki... Hänellä ei ole nimeä, ei kansallisuutta. Hän ei puhu mitään kieltä. Hän on kaikissa maissa ja kaikissa ilmastoiissa. Hän on yhtä yleinen kaikkialla kuin ilma, jota me hengitämme... Kun hän hymyilee, niin nykyinen purppuramuoti vaihtuu ruusuiseksi huomenna. Ilänen tarvitsee vain osoittaa sormellaan ja vyötäisraja puki-missa muuttuu. Hän nostaa kulumiaan ja hattu, joka on liian suuri, pienenee, pienenee... Kun hän iskee silmää, niin kasvot, jotka olivat terveen kirkkaat kuin aamurusko, muuttuivat vampyyrimäisen valkeiksi..."

Näytelmä alkoi. Kaikki oli tilaisuutta varten valmistettu hyvin ylelliseksi. Erikoiset kulliset

ja valolaitteet olivat asetetut paikoilleen. Naisia, kauniita naisia oli paljon sekä katsojina että muotinäyttelinä. Puvut, joita he vaihtoivat alituisen, olivat liian ihmeelliset sanoin kuvata. Ne vaihtelivat kauniista ja aistikaista puvuista mitä erilaisimpiin ja hullunkurisimpiin muoteihin. Niinkin rumia oli joukossa, että tavallisilla hermoilla varustettu henkilö ei iljennyt niitä katsella. Kai ne oli asetettu tarkotuksel-

sormiin, kenkiin ja sukkiinkin. Yksin sylkioiratkin olivat kaunistetut jalokivillä. Dimantit, rubiinit, päärlyt, ohaalit y. m. kalliit jalokivet muodostivat sellaisen tuhatvivahtuksisen värinäytelmän, että siitä tottumaton näköaisti kärsi. Näitä tällaisia muotimukkeja, kullasta ja jalokivistä hohtavia "keijukaisia" kuljeskehti näyttämöllä, itseään keikistellen jos millä tavalla. Väliin he laskeutuivat alas yleisön joukkoon

Hiushitteita muotinäyttelystä.

la, muka toiseksi äärimmäisyydeksi, että ihmiset osaisivat paremmin antaa arvoa kauninimille. Värejä! — Joo, parhaimmat värispesialistit olivat olleet niitä muovavilemassa. Ne toisinaan olivat sopusointuiset ja miellyttävät ja toisinaan ne taasen löivät vastakkain kuin yö ja päivä; väriharmonia oli aivan sekasin. Se jalokivien välke ja loiste mikä siellä oli nähtävänä, oli kerrassaan suuremmoinen. Niitä oli sivoteltu kaikkialle naisten pukimiin: hiuksiin, otsalle, korviin, kaulalle, vaatteisiin, käsivarsiin,

ja kulkivat hiljalleen käytäviä pitkin, lujasti asetettujen salapoliisien seurassa. Silloin tuhlatiin paljon laatusanoja. "Oh, katsokaa!"... "Miten kaunista!"... Tällaisia huudahduksia kuului monen suusta ja silloin tällöin puhkesi yleisö koneelliseen suosionosotukseen, ja niiden perästä tuli huoneeseen aina vähäksi aikaa sellainen raskauttava hiljaisuus.

Turkiksista kannattaa vielä mainita. Siellä oli turkkeja, jotka maksoivat enemmän kuin tavallisen kylän kaikki omaisuus.

"...eivät hietetkään ole muotihul-
tuudesta vapaut."

Eräälläkin naisella oli yllään turkki, joka maksoi \$40,000. Tämä oli valmistettu venäläisestä sopulin nahasta ja oli siihen käytetty monta sataa nahkaa. Turkin suunnaton arvo oli siinä, että nahat ovat taidokkaasti sovitettuja toisiinsa ja kuuluu se olevan huippukohta turkisten valmistajain taiteessa. Turkiksia oli

kaikkiällä: kaulassa, hatussa, olkapäillä, hihansuissa, takin helmassa, kenkien ruojuksissa ja sukissakin.

Kun ei mistään välittänyt, eikä ajatellut ollenkaan, niin tätä kaikkea katsellessa tuntui halua vaipua ihmettelyyn ja ihailun pyörteisiin; tuskinpa satukirjoisakaan on mistään niin kauniista, niin rumasta, niin typerästä ja niin vaihtelurikkaasta asiasta kerrottu, kuin oli tämä muotinäyttely. Mutta henkilö, joka näkee tämän loiston ja ylellisyyden läpi oikeassa valossa, ei voi pitkälle antautua tuollaisen ihailun hurmaan.

*

Mikä aiheuttaa tämän typerän muotien vaihdon? Moni luulee, että sen aiheuttaa aina jokin uusi kauneus tai mukavuuskeksintö, mutta tämä on ikävä erehdys. Tällä muodin vaihtumisella on niin selvä ja materialistinen syy, että oikein naurattaa. Muodin vaihdon aiheuttaa pukukauppias. Hän haluaa saada paljon vaatetta kaupaksi ja kun nainen on ostanut puvun itselleen, huomaa hän että jonkun minuutin kuluttua hän onkin pois muodista. Jos hänellä silloin on varoja, täytyy hänen ostaa ehdottomasti uusi puku, vaikka ehtiminen olisi vielä käyttökelppoinen. Ei suinkaan sovi esiintyä muodittomana, ei missään tapauksessa! Ja niinpä hän meneekin ja ostaa uuden puvun ja — yhä uuden ja taas uuden. Muodit vaihtuvat alituisesti. Täten pukukauppiat synnyttävät kysyntää tavaroilleen keinotekoisesti ja naiset ovat sellaisia kultaisia tonttuja, joita hän tanssittuttaa mielensä mukaan. Kuinka monta erilais-

ta muotia onkaan ollut olemassa siitä kun Eeva syötti Aatamille omenaa siellä Edenin paratiisissa — alasti. Monta monta eri muotia on ollut, vaikkakin vasta meidän aikakaudellamme on muotihulluus päässyt vauhtiinsa. Entisten sivistyskansojen naiset olivat aina samassa muodissa ja vielä nykyaikanakin itämailla pukeutuvat naiset sillä tavalla kuin sopii heidän omalle kauneusaistil-

paikallaan seuraava varoitus: Jos tämän lukijat sattuvat joskus näkemään miehen hattukääre kädessä juoksevan pitkin katuja, niin väistykää syrjään, antakaa tietä. Hän koettaa viedä hattua vaimolleen ennenkuin se häviää muotinäyttämöltä.

*

Kaiken tämän loiston, ylpeyyden ja tuhlaavaisuuden poh-

”Kulunka monta vuotta onkaan kulunut siitä, kun Eeva syötti omenan Aatamille”

leen ja ruumiinsa mukavuudelle. Muotihulluus on meidän aikamme keksintöjä ja kapitalistinen keinottelujärjestelmä on sen kehittänyt huippuunsa. Eivätkä ainoastaan naiset ole nykyään muotiorjia. Kun katselee noita hienoston naisten kavaljeereja, niin täytyy tunnustaa, että eivät hekään ole muodista vapaat. Miehet vaativatkin muodin seuraamista naisilta. Ja tässä lienee

jana on työläinen. Hän se on joka tekee kaiken tämän mahdolliseksi; hän menee maan mustaan poveen kaivamaan aarteet sieltä; kuljettaa ja rakentaa kaikellaiset kulkuvälineet; hän työskentelee tehtaissa, kutoo kankaat, valmistaa puvut, pukee hienottaret ja herrat, ruokkii ja pesee heidät; hän rakentaa talot, palatsit, kylät ja kaupungit; hän se nousee aikaseen aamulla ylös

„... mutta jos sattuisi, että jättiläinen oikaseisi vartalonsa...”

ja menee levolle vasta pikkutunneilla: hän, tämä työläinen, työmiehes, työläisnainen ja työläislapsi tekee tämän kaiken mahdolliseksi. Hänen hartioillaan lepää koko tämä hullu maailma. Kun hän tekee työnsä nöyrästi, kantaa kuormansa nurisematta,

niin silloin on kaikki hyvin seljässä olijoilla, mutta jos sattuisi, että tuo jättiläinen oikaseisi vartalonsa, heittäisi kuormansa seljästään, niin ... kuinka sitte? Milloin, — milloin uupuu jättiläisen jäntereet? Milloin väsyvät Atlaksen selkät?

